

Να αφήσουμε τη γλώσσα να ανθίσει, τον καρπό να μην σαπίσει

Πώς η γλώσσα ως καρπός τρέφει τον πολιτισμό

Αν καθίσουμε και συλλογιστούμε, οποιαδήποτε γλώσσα –εκτεταμένη, καταξιωμένη ή μη– μπορεί να παρομοιαστεί με το φρούτο ενός καρποφόρου δέντρου. Όπως το φρούτο ξεκινάει την πορεία του ακατέργαστο, ωριμάζοντας με το πέρασμα του χρόνου, έτσι και η γλώσσα εξελίσσεται με τη συνεχή της χρήση από το ανθρώπινο γένος. Με τη πάροδο του χρόνου, κάθε γλώσσα εμπλουτίζεται με νέα χαρακτηριστικά, λέξεις, φράσεις, τελειοποιείται από ομιλητές και λογοτέχνες και, κατά συνέπεια, «γλυκαίνει».

Αξιοσημείωτη είναι και η ομοιότητα μεταξύ φρούτου και γλώσσας σε σχέση με τις διαστάσεις. Το φρούτο, ως γνωστόν, αποτελείται από ποικιλόμορφες διαστάσεις (φλούδα, σάρκα, πυρήνα). Έτσι και η γλώσσα μπορεί να χαρακτηριστεί ως πολυδιάστατη, με την ιδιότητα της να εκφράζει πολλά συναισθήματα, έννοιες, απόψεις.

Θα μπορούσαμε να πούμε πως η κατανάλωση ενός φρούτου και αντίστοιχα κάποιας γλώσσας, οφείλει να γίνει με την κατάλληλη προσοχή. Με τον ίδιο τρόπο που διατηρούμε ένα φρούτο σε συγκεκριμένο χώρο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες και προσέχουμε να το αναλώσουμε προτού σαπίσει, έτσι οφείλουμε να διαχειριζόμαστε και την γλώσσα. Σε περίπτωση δηλαδή που την παραμελήσουμε, μπορεί ταχύτατα να χάσει όλη της τη φρεσκάδα και τη γεύση της, φαινόμενο που θα παρατηρούνταν και αν αφήναμε ένα κομμένο φρούτο στη μοίρα του.

Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, υπάρχει μια ολόκληρη ανατομία κρυμμένη πίσω από ένα φρούτο και τη γλώσσα. Αρχικά, το άνθος του φρούτου αντιστοιχεί στο λαό που ομιλεί μια γλώσσα. Κάθε έθνος με την ξεχωριστή του ταυτότητα γεννά μια γλώσσα, όπως γεννιέται από το άνθος ένα φρούτο. Με το άνθος συνοδεύεται και το φύλλο, το οποίο αποτελεί τις διαλέκτους, τους ιδιωματισμούς και τα ιδιώματα μιας γλώσσας. Ακολουθεί το φρούτο που, όπως γίνεται κατανοητό, είναι η ίδια η γλώσσα. Έπειτα, το εξωτερικό μέρος του φρούτου, δηλαδή η φλούδα του, ταυτίζεται με την προσοχή με την οποία οφείλουμε να περιβάλλουμε τη γλώσσα. Ως γνωστόν, η φλούδα προστατεύει το εσωτερικό του φρούτου. Η προστασία αυτή αντιπροσωπεύει και το ασφαλές περιβάλλον το οποίο πρέπει ως κοινότητα να δημιουργήσουμε γύρω από την γλώσσα. Βέβαια, το συγκεκριμένο αυτό μέρος του φυτού αποτελεί ένα θέμα αμφιλεγόμενο, με δύο όψεις. Πολλοί θα μπορούσαν να το παρομοιάσουν με τους κανόνες που καθορίζουν τη γλώσσα, συντελώντας τη σωστή χρήση της, άλλοι να θεωρούν ότι η υπερβολική προσήλωση στους κανόνες εμποδίζει τη δημιουργικότητα της γλώσσας.

Εν συνεχεία, η σάρκα του φρούτου εκπροσωπεί την παλαιότητα της σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τις απόψεις, νοοτροπία και σκέψεις του κάθε λαού. Με άλλα λόγια, αποτελεί το «ζουμί» της γλώσσας. Έχοντας φτάσει πλέον στον πυρήνα και τους σπόρους του φρούτου, αναμφισβήτητα παραδεχόμαστε πως αποτελεί την «ψυχή» του κάθε λαού, εμπλουτισμένου με ήθη, έθιμα, παραδόσεις όπου ταυτόχρονα βρίσκονται οι ρίζες των λέξεων μας που δημιουργούν άλλες. Όπως καθημερινά παρατηρούμε στο μάθημα των αρχαίων ελληνικών, από όπου βρίσκουμε εκατοντάδες ομοιότητες με την σημερινή καθομιλουμένη νέα ελληνική.

Έκτος βέβαια από τις στρώσεις, υπάρχουν και τα «κρυφά» χαρακτηριστικά του φρούτου, το οποία εάν δεν γευτείς, δε θα τα ανακαλύψεις ποτέ. Το ίδιο συμβαίνει και με την γλώσσα . Εάν δεν ασχοληθείς μαζί της και δεν την «νιώσεις», δεν πρόκειται να την κατακτήσεις ποτέ . Πιο συγκεκριμένα, τα χρώματα που έχει κάθε φρούτο, υποδηλώνουν τις αποχρώσεις μιας γλώσσας . Λόγου χάρη, όσο πιο έντονο είναι το χρώμα του φρούτου και όσο πιο ώριμο είναι, τόσο πιο δουλεμένη είναι η γλώσσα . Όσο πιο άχρωμο και άγουρο είναι, ορίζουμε τη γλώσσα ως αδιαμόρφωτη. Τέλος, εάν το φρούτο είναι σαπισμένο, σημαίνει πως και η γλώσσα έχει παραμεληθεί.

Ακόμη, το άρωμα ενός φρούτου αποτελεί ίσως την εμβέλεια της γλώσσας , την απήχηση και την επιδραστικότητά της σε ένα πεδίο, γεωγραφικό χώρο, ακόμα και πρόσωπο. Η κάθε λέξη αφήνει το δικό της άρωμα να πλανάται στο χώρο ή ακόμα «χρωματίζει» ένα κείμενο με ποικίλες αποχρώσεις εννοιών. Η ευωδιά θα μπορούσε κάλλιστα να αντιπροσωπεύει και τι εκπέμπει η γλώσσα για το πολιτιστικό επίπεδο και τα χαρακτηριστικά του λαού που την έχει αναπτύξει και πλέον χρησιμοποιεί με άνεση. Η γεύση, το σημαντικότερο ίσως για τον άνθρωπο χαρακτηριστικό του φρούτου, είναι ισοδύναμη με εκείνο το συναίσθημα χαράς, περηφάνειας και δημιουργικότητας όταν κατακτάς μια νέα γλώσσα που είναι το βασικό κίνητρο του ανθρώπου για τη γλωσσομάθεια. Αυτή την αίσθηση την αποκτάς και την καταλαβαίνεις βαθύτερα μέσα από τη λογοτεχνία, έχοντας πλέον αποκτήσει την ικανότητα να διαβάζεις κείμενα χωρίς την παρέμβαση μεταφράσεων, που πιθανότατα αλλοιώνουν την ποιότητα και το νόημα του κειμένου.

Συνοψίζοντας, η φράση « Η γλώσσα είναι σαν ένα φρούτο» υποδηλώνει πως οποιαδήποτε γλώσσα, όπως κάθε φρούτο, έχει διαφορετικές φάσεις ώριμης έκφρασης και ανάπτυξης. Ο παραλληλισμός γλώσσας με καρπό αποτελεί τροφή για τη δική μας σκέψη. Η δυνατότητα της να σαπίσει, να καταρρεύσει ή να ωριμάσει και να εξελιχθεί ανάλογα με την αντιμετώπισή της ταυτίζεται πλήρως με την φυσική πορεία του φρούτου. Άρα, όπως τα φρούτα μπορούν να έχουν διαφορετικά αρώματα και γεύσεις με τον ίδιο τρόπο και οι γλώσσες αναπτύσσονται συνεχώς, αλλάζουν ανάλογα με το χρόνο, τις κοινωνικές συνθήκες καθώς και τις προσωπικές ή συλλογικές ανάγκες. Μάλιστα, η θρέψη και η απόλαυση που παρέχει το φρούτο ισοδυναμούν με τις υπηρεσίες που προσφέρει η γλώσσα στην κοινωνία, παρέχοντας στα μέλη της την απαραίτητη επικοινωνία, την μεταξύ τους κατανόηση αλλά και την μοναδική εκφραστικότητά τους. Τότε η γλυκύτητα της γλώσσας προσελκύει το «μελίσι», αλλόγλωσσους που «τρυγούν» τη γλώσσα και εμπλουτίζουν τη δική τους.

Προκειμένου λοιπόν να συνεχίσει να καρπίζει και να ευωδιά η γλώσσα μας, ας την καλλιεργούμε με την ίδια προσοχή που φροντίζουμε ένα πολύτιμο δέντρο. Για να «ανθεί και φέρει κι άλλο...»